

Seat No. : _____

MA-I-34
April-2007
Psychology
(Research Methods & Measurement)
Paper – III

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : બધા પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧. સંશોધનનો અર્થ સમજાવી સંશોધન પ્રક્રિયાનાં સોપાનો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. (૨૦)
અથવા
સિધ્ધાંત કલ્પના એટલે શું ? તેના પ્રકારો વર્ણવો.
૨. અન્વેષણાત્મક અભ્યાસનો અર્થ સમજાવી તેની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. (૨૦)
અથવા
પ્રાયોગિક યોજના એટલે શું ? પૂર્વ-પાશ્ચાદ પ્રાયોગિક યોજનાની વિગતે ચર્ચા કરો.
૩. કોઈપણ બે પેટા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (૨૦)
(ક) પ્રશ્નાવલીના લાભાલાભ વર્ણવો.
(ખ) માહિતી એકત્ર કરવાની પદ્ધતિ તરીકે મુલાકાતનું મૂલ્યાંકન કરો.
(ગ) સરકારી દસ્તાવેજોનું સંશોધન માં મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
(ઘ) 'આત્મકથા' અને 'ડાયરી'નું સંશોધન સામગ્રી તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.
૪. કોઈપણ બે પેટા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (૨૦)
(ક) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી એટલે શું ? કસોટીના પ્રકારો વર્ણવો.
(ખ) સંશોધનમાં મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓનું મહત્ત્વ ચર્ચો.
(ગ) યથાર્થતા અંદાજવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો.
(ઘ) ધોરણ એટલે શું ? તેના પ્રકારો વર્ણવો.
૫. કોઈપણ બે પેટા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (૨૦)
(ક) નિદર્શનની જરૂરિયાતો સમજાવો.
(ખ) બિન સંભાવના નિદર્શનનો અર્થ આપી તેના બે પ્રકારો સમજાવો.
(ગ) સંશોધનનું સૈધ્ધાંતિક અને વ્યાવહારિક મહત્ત્વ વર્ણવો.
(ઘ) "સંશોધન કાર્ય કોમ્પ્યુટરના જ્ઞાન વગર અધૂરું છે." તેની ચર્ચા કરો.

Seat No. : _____

MA-I-34
April-2007
Psychology
(Research Methods & Measurement)
Paper – III

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions : All questions carry equal marks.

1. Explain the meaning of research. Explain the steps of research process with illustration. **(20)**

OR

What is hypothesis ? Describe its types.

2. Explain the meaning of exploratory study and describe its methods. **(20)**

OR

What is Experimental design ? Discuss 'Before-after' experimental design in details.

3. Answer any **two** sub-questions : **(20)**

- (a) Describe advantages and disadvantages of questionnaire.
- (b) Evaluate interview as a method of data collection.
- (c) Clarify the importance of public documents in research.
- (d) Evaluate 'autobiographics' and 'diaries' as a source material for research.

4. Answer any **two** sub-questions : **(20)**

- (a) What is psychological test ? Describe types of test.
- (b) Discuss what is the importance of psychological test in research.
- (c) Explain the various methods of estimating Validity.
- (d) What is norm ? Describe its types.

5. Answer any **two** sub-questions : **(20)**

- (a) Explain the requirements of sampling.
- (b) Give the meaning of non-probability sample and explain its two types.
- (c) Describe theory and practical significance of research.
- (d) "Research work is incomplete without the knowledge of computer". Discuss.